

Передплата

на «РУСЛАНА» виносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів, або 12 рублів; з висилкою двічі в тиждень 5½ долара, або 10 рублів; з висилкою що суботи 4½ долара, або 9 рублів. Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудни.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Оссолинських ч. II. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсманна.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Поступ протестантизму в Росії.

Неустанна діяльність ріжних протестантских сект в послідних часах в Росії, пише L'Univers (з 22. лютого 1909 р.), звернула увагу св. Синоду, особливо на «Російське Евангелицке Товариство». Синод оголосив в тім згляді цікаве окружне письмо, в яким старає ся виказати, яка є ціль сего товариства. З того окружника довідуємо ся, що після статутів має се товариство ділати в такім напрямі:

1. Має причиняти ся до духового зближеня всіх віруючих християн на области Евангелия без ріжниць віроісповідних відтінків.

2. Старати ся о розширенє евангельских правд в безстороннім дусі (т. зн. невіроісповіднім).

3. Має старати ся о введенє в житє християнских засад в тім самім дусі і то так з підмогою научаня як і добрих діл.

Щоби показати ваглядно, в яким змислі належить розуміти повиспі точки, наводять згаданий окружник широко автентичне поясненє, виданє в тім ділі промотором інженером Прокановом.

Основні правди віри в тім поясненю є виложені в чисто протестантскім дусі. «У всіх инших питаннях християнської віри, особливо в тих, що відносять ся до внїшних обявів віри і церковної організації, полишає ся членам товариства повну свободу».

Впрочім самі діла потверджують се поясненє. Так на примір можна читати опис, як відбуло ся празнованє Евхаристії в однім товаристві Баптистів в Петербурзі. «На естраді стіл. За столом крають дві особи хліб на малі куєники. Опісля появляє ся якийсь Грінвальд, котрий бере хліб і проголошує візанє до «Дорогого Ісуса» і говорячи: «Беріть їдьте, се єсть мое тіло», дає хліб тим двом особам, що сиділи за столом, а они зачинають причащати присутних тим хлібом. Потім наливають з нікльованого начиня до килишків вино Грінвальд проголошує відповідний текє з Евангелия відносний до установленя Евхаристії і тоді зачинає ся в такім самім порядку причащанє присутних «кровю». В тім часі співають присутні імени і молитви Анабаптистів».

Ся сцена, додає окружник, відбула ся публично; вступ на салью єсть зовсім вільний для всіх, що хотять в тих церемонїях брати участь. Ціль сего, як признає Проканов єсть та, щоби зреформувати російську Церков, бо, каже він, істория західних народів доказує, що у всіх тих краях, де реформа мала місце як н. пр. в Німеччині, в Англії і Швайцарії, там політичне житє єсть управильненє, і запобігає проливаню крови поводованому безпроривними революціями*). Не ходить проте о нічо більше, як о запевненє того добродїйства Росії, а до того має заняти ся товариство уділюванєм духовної перестороги вірним російської Церкви і розсїванєм евангельских правд помежи російским народом

*) Сей п. Проканов не знає видно історії протестантизму в західних краях — не знає, кільки то повлило людської крови з єго причини. В тім ділі ми могли би єму порадити перечитати собі діло автора Е. Камі (Camut) під заголовком: «La Tolérance Protestante!!!» яке появило ся вже в 3 тім виданю в Парижі в 1909.

як словом так і письмом. Середниками, які мають довести до сеї ціли, мають бути особливо недільні школи, курси і конференції для твореня Евангелистів в ціли виховуваня народа, вполюванє свободи пониманя евангельских правд, організація товариства, молитви і зібраня в ціли взаїмного уділюваня собі духового досвідю. — Членам товариства поручає ся особливо ревність в притяганю до тогож всіх російских живел.

Щоби піддержати свою акцію, товариство має такі жерела: касу евангелицкої місії, касу печати, касу наукову, касу добродїйну і ин.

Ся акция звертає ся особливо на молодїж і народні маси як по селах, так і помежи робітничою клясою; самі женщины відграють ролі місіонерок в «Товариствах ручної праці». Ся акция проте єсть тим небезпечна, що она ширить ся помежи людьми, що найслабше думають, а іменно молодцями і народними масами і тому они не в силі здати собі справи, в якій ціли ширить ся помежи ними науку, що затроує людского духа.

А ся пропаганда не єсть плятовічна, але відзначає ся великою рухливостю. Ся рухливість проявляє ся тим, що часто скликають збори, на котрих обговорюють справи пропаганди і нараджують ся над способами успішнійшого ширеня протестантизму. Так відбули ся: Загальний конгрєс усіх евангелицких християн в Петербурзі (межи 14. а 26. вересня м. р.); Нових-Молоканів в Астрахані на Кавказі (межи 13. а 15. вересня м. р.); Баптистів в Ростові над Доном (межи 27. вересня а 7. жовтня м. р.), не вчисляючи в то поменних частих конгрєсів.

Тож, як з того видно, крик боязни, який видає св. Синод по тій причині, єсть зовсім оправданий.

Не лучше, коли не гірше дїє ся у нас в Австрії. Від часу, коли кинено кляч Los von Rom, перейшло в краях з населенєм переважно німецьким над 40.000 католиків на протестантизм. Они є страчені не лише для віри, але, можна сказати, і для Австрії, бо протестантив тягне уже там, де єсть точка тяжести протестантизму т. є до Німеччини.

У нас в Галичині не має протестантизм такого поля до попису, як приміром в Росії або в австрійских краях з німецьким населенєм. Всеж таки они не засипляють справи і тому в ціли вербованя прозелітів заложили біблійне товариство у Львові. Се товариство однак не робить великих поступів, тому що протестантизм єсть противний славянському духови, а кольоній з численним німецьким населенєм, що ісповідує протестантизм, у нас єсть дуже мало.

Однак в тих кольонїях, де Німців є багато і они мають свого власного пастора як н. пр. в Станіславові, там робить протестантизм поступи, особливо помежи убогою людностю. Хотяй урядових переходів єсть мало, то за то ті діти, котрих родичі позаписували до евангелицкої школи, пересякають поволі протестантскою ідеєю, привикають більше до німецького язика і їх можна уважати уже наперед страченими як для Церкви так і для свого народа. Таких прозелітів доставляє у нас в Станіславові найбільше наш нарід, а ті, що дають діти до евангелицкої школи, заслонюють ся тим, що хотять, щоби їх діти научили ся добре німецького язика, який уважають в житю дуже потрібним. І певно, коли ми хочемо зробити якийсь язик потрібним, то він через нас доперва стане ся потрібним.

Допись з Чортківщини.

(«Доборились — до самого краю». — Як субвенціонованє кр. соймом «Общество ім. Качковского підкопує Унію?»)

Які ми Русини, терпеливі люди, то вже і сьвіт дивує ся, ба навіть самі ті, котрі нам докучають, та кривдять нас, дивують ся нашій терпеливості, майже безпримірній. Злі язики кажуть, що то не терпеливість, але байдужність — е! але то злі язики кажуть. Бо, чи не крайна се терпеливість з нашої стороны, коли вже н. пр. Сандуляк бере ся прилюдно в соїмі розправляти про св. Причастяє і єго небезпечности для руского народу, а другі знавці єму ще й притакують, а ми — ні чпирк! мовби води в рот набрали, навіть самі наші послы — сьвященники не відозвались на то ані словом. Нехай би був так він зачпив яку партію, ого! зараз є репліка, але в релігійних справах ми — до пересади толерантні. Але ходім дрібку дальше. Ми Русини, терпимо всяку погань у себе і писану і печатану і говорену і у ріжних навіть язиках приймаємо її (крайна терпеливість), але вже сеї погани, яку розсілало в многотисячних примірниках «Общество ім. М. Качковского» в своїй книжочці за «декабрь» 1909 ч. 408. рускому, католицкому народови, годі вже й найтерпеливішому чоловікови стерпіти.

Погань ся має титул: «Два владыки, исторической разказъ изъ второй половины 17 вѣка — написалъ Р. В.», встїдав ся, бач, повним іменем підписати сьвій, не знати звідки взятий «исторической разказъ», — але у нас то нічого не шкодить! Нашому безкритичному рускому селянинови і не в гадці пересьвідчити ся, чи то правда, що там наплів за пару корон від аркуша якийсь Р. В., от так собі для зиску, щоби інтерес ішов. Людоськи беруть, читають (та й платять за то!) і морально троять ся, а я (також терпеливий) надармо чекаю, чи не обїзве ся хто в обороні чести нашої католицкої Церкви і єї духовенства, но — віхто тобі ні слівцем, бач, герої терпеливости! Тимчасом «Общество» в своїм звіті з р. 1909. виказує, що за саму «бумагу» на такі і тим подібні «письмеца» видало н. пр. за рік 1908. суму 8.997 К 88 сот. Поважна сума! А руский нарід бере, бере бідний і платить і троїть ся. Але приступім до самого того «исторического разказу», в котрім з «исторической» скаженостю кидає ся автор на все, що католицке, а хто з читачів, читаючи про таку погань, ані разу не вірє ся з крісла і ані разу не сплює з пересердя на тов, той най знає, що він також є — історично терпеливий.

Зараз на першій стороні (в книжці стор. 25.) сего «разказу» вліпив автор з серця аж чотири рази слово: «православний», кажучи, що руска то «православная» душа, руский нарід називає «православним» стадом, руска віра то «православная» а уніятів називає «езуїтами» воспитанними измѣнниками, від котрих православная вѣра терпіла (а може й терпить?), лише «одни гоненія и мученическія страданія». А що? Як вам подобає ся початок такої фабричної історії рускої церкви, призначеної для просьвіченя (читай: оглубнїя) руского селянина?

Але терпеливо і спокійно ходім дальше. «По Унії люблинской 1569. р.» — пише дальше Р. В. — «всѣ смотрѣли на унію яко на мость,

черезь котрий русини должны были перейти изъ православія въ латинство и“ — каже дальше — „уніяты“ дѣйствительно представили изъ себе такий мостъ“, — значить: Русини через Унію стали дійсно латинниками. Яка бездонна невіжа у того пана „історика“ Р. В.! Таж у нас кождий дід жебрущий лучше від него знає, що Русини греко-католики — то не латинники. Дальше видигь автор в „православія головний отиоръ“ всего злого, що грозить рускости та згіршає ся урядованем в латинськимъ язиці по наших урядах парохіяльних а не знає, бідняга, що н. пр. на Буковині ціла „православщина“ урядує серед Русинів в язиці румунськимъ — тай бере ся історію писати! Ба, але ему властиво не ходило о історичні факти, котрі він тенденційно перекручує, ему ходить лиш о те, щоби за всяку ціну обмерзяти нашому селянинові католицизм а поволеньки завдавати ему натомісьць, по ложочці — православіє. Але „дарма клаповушеньки!“ руско-католицка церков то не морков! Она на скалі збудована — не підриєте!

Що до історії тих „двохъ владикъ“ то силує ся автор описати події, коли то по смерті львівського Владика Атаназія Желиборського († 1667) забігав якийсь „православний“ Евстахий Свистельницький видерти владичий престолъ католицькому кандидатуви (Йоанови) Йосифови Шумлянському. (Борба між ними тревала від 1667—1676). Цілком природно, що автор, котрого погляди ми вже знаємо, весь по стороні Свистельницького, бо сей „отвѣтливійшій на владикъ“ — от і ціла его прикмета. Шумлянському майже на кождій стороні сеї книжки старає ся автор якусь, як то кажуть, латку припнати а найбільше закидає Шумлянському се, що на владикъ він цілком був непригожий тому, бо служив при війську. Знаєте, знов приходить гадка: чи не є той Р. В. „мойсєва закона“, що так боить ся війська? Може! Жид за гроші стане й історію церкви писати а чий гроші, на того й бік перекрутить — ціля замовленя. Закидає автор дальше Шумлянському, що за тодішного, бурливого, польського панованя в асистенції війська займав владичий престол в св. Юрі (вигаючи самозванця Свистельницького) а рівночасно не бере зовсім за зле, противно, признає слушність Свистельницькому, котрим з зятем своїм Самуїлом Кропивницьким зібрав був ватагу розвнячених наймитів та в ночи 21. липня 1668. напав на св. Юр, щоби убити Владикъ Шумлянського, котрого тоді ранили і в неволю взяли: „А мѣщане“, — каже автор — дивлячись на се „проклинали унію и ей сторонниковъ — іезуитовъ и пановъ“. — Оттак пише ся у нас історія Унії для уніятского руского народу! Не знаю, чи по такимъ підхлібнім висказі про Унію знайде ся ще який католик, щоби не доглунав, на що се писано та печатано? Як є такий, то він є — історично тупоумний.

Відмовивши Шумлянському „духа Христова, духа смиренія и всепрощенія“ (стор. 39.), та приписуючи ему „духа адского и жадного крови и мести“, (за то що Шумлянський, будучи сам правно затвердженням Владикою львівским, не позволив рівночасно бути також львівским Владикою самостійному Свистельницькому — цікавий собі сей історик Р. В.) та висказавши по своему погляди і спочуваня тодішного народу на тему моралі і ладу (ст. 40—44) каже згаданий автор — оповідаючи католицькому народові про католицького Владикъ — що „можна би написати ще грубу книжку о соблазнах, яку дальше ширить черезъ всю жизнь свою сей владика“ (ст. 44.) Sic! Здає ся досить вже вимовно вилляв ту свої „задушевни вождельнія“ сей православний наганяч. Дійсно — крайнє огірченє переймає чоловіка, читаючого таку погань, призначену для нашого не освідомленого добре руского народу. Даруйте П. Т. Читачі, що я ще ває трохи при тій темі задержу.

Виллявши свою ідь на Владикъ Шумлянського та на унівского Архимандрита Варлаама Шептицького за то, що 1681. р. присягли на Унію, зазначає дальше автор (з повним застереженням), що тільки з розпук и приняло ставрогігійске братство 1708. р. Унію — неначеб оправдуючи сей крок братства перед народом. Парадний собі той пан Р. В. — Неправдаж! Вкінци бідкає ся він, що мимо всякого зусиля (і его задушевних бажань) православіє не могло ся

довше удержати в львівській епархії, бо вже де-сять літ борше приняла була Унію епархія перемиска під епископом Інокентієм Винницьким, котрий „молодикомъ также служилъ въ войску!“ Цікаве лиш се, чому сего, „писателя“ так всі попередні Владики, як і послідній, всі присягають на Унію „т а й н о“?! Ага! щоби наш селянин, читаючи се, гадав, що то злочин бути католиком! Ага! — розумію. Тому то і тодішній наряд руский і духовенство (після сего автора) „о такой перемѣнѣ и слышати не хотѣли“ та ходили заломивши руки блукаючи, мов вівці без пастирів а далі — з розпук — й собі зачали всі принимати Унію! Гай, гай! Отъ нещасный народъ! Припаяль унію! Значить — втопилъ ся! (доспіваю я вже за автора).

На закінченє ще відслоню вам трошки характер сего славного „писателя“. — Попередно, як згадував я, відмовив був автор Владикі Шумлянському „Духа Христова... духа всепрощенія“ і т. д. „У мене“ — мовляв — „то не так“, ба! коли шило лізе з мішка. Говорячи іменно о смерті перемиского епископа Винницького (стор. 48.) з вдоволенем висуває наперед се, що хорий епископ опухлі ноги обвивав окладами спиритусовими та що через неосторожність хірурга спиритусу зняв ся в окладах і тяжко попарив і так дуже хорого Владикъ, котрий описав „въ неизреченныхъ боляхъ умеръ“ — ніби: „кара Божя за унію“ — хотів морально закінчити „благородный“ автор.

Оттак, ще раз кажу, пише уніят про Унію в обозі авторів „пропамятного письма“!! Чи не фарисейска се дволичність? Уніят — мовляв — а уїдає на Унію. Що се за порода?

Де — питаюсь — почутє власного достоїнства у такого уніята-Русина, котрий се приймає і апробує? (бо предплачує і читає)! Таж се кожда картка бе в лице віруючого католика, кождий уступ болісно допче по святых наших чувствах релігійних! А ту ще і по щось фарисейске „пропамятне письмо“? „О роде невѣрный и развращенный“.

Чи взявши в рахубу се все, сміють ще апелювати „русско-народные“ до „всего культурнаго міра, и умѣющаго отличить правду и честь отъ злобы и клеветы“? (гл. Галичанинъ ч. 31). Чи се „злоба и клевета“, що „русско-народная“ партия всіма силами і способами за „православієм“ горлає, найже послужить їм на доказ хоть би висше обговорена книжка, видана не ким иншим, як „Обществом им. Качковско-го“ в котрого видлілі засідають підписавші пропамятне письмо та і не для кого иншого видає, як для галицького селянина-уніята та і не в иншій ціли, щоби заманити бідного в шизматичкі сїти. Так, так, любенькі „господа“! „Сама себе раба беть“, а до „всего культурнаго міра“ не відкликайтесь, бо доперва тоді осудять вас по заслугі.

„Что намъ дѣлать?“ — питаєте? (гл. Галичанинъ ч. 31). Га! нема ради! „Finita la comedia!“ „Lasciate ogni speranza!“ — Доборолись ви до самого краю!

Михайл а М. С.

Політичний огляд.

Заграниця.

Свого часу пустило Echo de Paris, якому приязнь між Австро-Угорщиною і Німеччиною є солиу в оді, таку поголоску, що між гр. Еренталем а німецькимъ амбасадором у Відни ф. Чіршким прийшло до непорозумінь. Тепер жеж сей сам дневник використав побут гр. Еренталя в Берліві звіщаючи, що останній постарав ся о відкликанє ф. Чіршкобого з Відня. Однече офіційальні австрійські (Fremdenblatt) і німецькі дневники стверджують безосновність тих поголосок. Так само Echo de Paris подало вість про непорозумінє в відносинах до Італії, зглядно її амбасадора в Берліні. Отже з римских дипломатичних кругів звіщають, що італійске правительство приняло з вдоволенем до відома вислід нарад гр. Еренталя з канцлером Бетман Гольвегом та що предметом нарад в часі зїзду німецького канцлера з італійским міністромъ заграничних справ будуть в першій мірі якраз берлінські наради.

Між софійским і білгородским двором приходить до щораз тіснійших зносин. І так з нагоди уродин болгарского короля Фердинанда вислав сербский король Петро і наслідник престола Олександр телеграфічно желаня, за які король Фердинанд подякував телеграфічно. Сербія ставить яко услівє свого вступленя до балканьского союза, щоби Туреччина або відступила їй Санджак за відповідним відшкодованем, або виарендувала его Сербії на 100 літ. Дневники уміщують сю звістку в однім тягу з подорожню короля Фердинанда до Петербурга. Зближенє Білгороду до Софії, а також Сербії до Черногори має бути вступом до утвореня балканьского союза. Крім короля Фердинанда вибирав ся ще до Петербурга король Петро, який має там прибути між 21. а 27. с. м.

Англійский президентъ міністрів Asquith відіє Піргову побіду; его внесенє принято одноголосно, бо уніоністи голосували разом з міністеріялістами і в першій мірі заняти ся на засіданяхъ бюджетом. Asquith заявив, що опісля внесе правительство предлогу що до відносин між сбома палатами. Уніоністи могли нанести правительству поражєнє вже при голосуваню враз з невдоволеними Ірландцями, так само як могли се вчинити при адресовій дебаті. Але уніоністи не хотять зовсім нових виборів, бо не хотять після так щасливого виборчого вислїду брати наслідства по лібералах, доки не будуть покриті біжучі фінансові потреби. Тому то голосувала опозиция за внесенем Asquith-a.

Державна рада.

На засіданю пос. палати в середу (дня 2. марця) після перерви бюджет. розправи приступлено до дальшої розправи над внесенем п. Графенавера в справі національних відносин на залізницях в Каринтії.

По промовах п. Странского, Шлінгера і Маліка забрав слово п. др. Евген Левицкий і зазначив, що в Галичині служба й урядники залізничні не держать ся розпорядків, які наказують уживати мови німецької і кравової. Як би був закон національний, то не могло би прийти до таких подій як у Галичині. Із Словінцями в Каринтії поводять ся ліпше ніж братя Славяни з Русинами в Галичині. Коли Словінці в Каринтії віддавна мали словінські написи, то Русини мусїли 10 літ боротись за них: аж сего року правительство видало розпорядок, щоби у східній Галичині, де мешкає $\frac{2}{3}$ людности, видано залізничні білети з написами в трох мовах. За введєнє того припису в жите Русини ще тепер мусять бороти ся. При тим показало ся, що в цілій східній Галичині нема ні одного залізничного урядника Поляка, який вмів би написати по руски посьвідку заплати ціни їзди. Є багато випадків, що Русинів за таке домаганє арештовано, а навіть фізично зневажувано. Правительство повинно тут поступати з залізною послїдовностію, щоби викоринити лихо. Вкінци бесідникъ домагав ся, щоби назви стаций і подаванє часу відїзду поїздів викликувало у схід. Галичині й Буковині по руски. В останних роках ні одного Русина не іменовано начальником стаций. Бесідникъ голосувати буде за нагlostю внесеня Графенавера.

На сїм перервано наради.

Інтерпеляцію внїє пос. Будзиновский в справі переслїдованя руских гімнастичних товариств і пожарних сторожий і в справі легковаженя рускої мови галицькими властями скарбовими.

На засіданю пос. палати в четвер (дня 3. марця) в будж. ровправі забрав голос п. Вітик (соц.) і полемізував з промовою президента міністрів, та заявив, що не має довіря до кабінету, бо не дав народова нічого, що обіцявав. Заповіджена реформа адміністрації, була би потрібною передовсім для Галичині. Теперішній намісник заповів реформу адміністрації в Галичині однак дотепер заіменував інспекторами всего лише двоє старостів, найбільших виборчих махерів. Президент міністрів не згадав ані словом про виборчу реформу до соймів, що є найважнішою справою для цілої Австрії. Буржуазийна господарка по краях збанкрутувала. Прийшло до сего, що прим. в Чехах нема гро-

ший навіть на заведені для божевільних. Шляхта в галицькій соймі не бажає виборчої реформи, бо боїть ся народу. Між соймом а галицьким людом є страшна пропасть. Виборча ординація до галицького сойму повинна давно уже вмерти. Однак ся потвора живє далше проти правдивого бажання народу. Члени комісії виборчої реформи ведуть облудну гру. Станьчики абсентують ся, а демократи один за другим складають мандати.

Пос. Пахер (нім. рад.) висловив обуренє Нїмцїв задля відставки Шрайнера і назвав се виповідженєм війни.

Пос. Гломбінський вказує на те, що зміна регулямін є в інтересї парламентаризму. Відтак домагав ся поправм краєвих фінансів, дволїтної військової служби, сусп. безпеки, службової прагматики, підвищення плат краєвим учителям і вкладів на господарскім і санітарнім полі. З огляду на вичерпанє держ. засобів і треба буд відкликати ся до доходів населеня. Обговорює відтак справу особисто-доход. податку і потребу піднесеня добробиту населеня і упромисловленя країв, особливо пособлювнє промислове в Галичині. Витав з вдоволевем начерк службової прагматики і висловлює бажанє, щоби такий начерк предложено і що до держ. учителїв. Наостанку домагав ся розширеня політичних прав краєвої автономії, самостійности автономії держ. властей в краю особливо на полі залїзниць. Нарікає на германізаційну систему в залїзницях і домагав ся подешевленя адміністрацій почт і залїзниць.

По промовах Дашиньського, Бянкінського і Тресича замкнено розправу і вибрано генеральних бесїдників: Кунчака за і дра К. Левицького проти.

По перерві буд. розправи відбула ся дальша нарада над наглим внесенєм Графенавера. Промовляв п. Стояловський, відтак генер. бесїдник Рїзе (соц) проти і Крек за, опісля наглість 137 проти 131 голосів відкинено.

Слїдуюче засїданє відбуває ся сьогодні в п'ятницю, о год. 11-їй.

Палата вельмож відбула засїданє в середу дня 2. лютого, перевела розправу над предлогодю про побір новобранців і ухвалила закон у всіх трех читанях.

Гр. Лятур, обговорюючи загран. політику висловив бажанє, щоби навязати приятні взаємини з Росією без шкоди для широго союзу з Німеччиною. Домагав ся дволїтної служби військової і виобразованя взірцевого підофіцирского корпусу. Наостанку понаглявав справу будови залїзниць до Дальмації до чого угорске правительство зобовязало ся супроти Австрії.

Міністер залїзниць Врба заявив, що австр. правительство все приготвило до будови залїзниць до Дальмації, але угорске правительство понагляване в сїй справі, заявило, що начерк вже вироблений, але задля пересиленя ще не ухвалений. Угорске правительство обовязанє вибудувати злуку з Дальмацією до кінця 1910 р.

Гр. Пленер зазначив, що не змагає до заборів на Балканї, так і Росія повинна там вести консервативну політику, а тоді буде можливе порозумінє.

Гр. Пінїньський бажає, щоби відносиви до сусїдних держав поправили ся, особливо з Англією і Росією. Такого зближеня бажає з політ. причин для забезпеченя мира. Полїтика монархії в останних часах є впливом розумних політичних понук і видала добрі плоди. По промові звітника гр. Вальтерскірхеєра ухвалено закон.

Відтак др. Грабмаєр реферував новелю, т. зв. lex Offner, до карного закона, дораджуючи прийнятє її в тїй формі, як ухвалила палата послів.

Мимо супротивленя гр. Пінїньського, котрий виступав проти деяких змін і домагав ся заостреня кар, які приносять та новеля, палата прийняла закон в другім і третім читаню.

Хросимо відховити перегплату.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Льва; римо-кат.: Фридерика. — В недїлю: руско-кат.: Тимофтея; римо-кат.: Колекти.

— Концерт в 49. роковини смерти Тараса Шевченка у Львові відбуде ся заходом укр.-руських товариств в великій салї „Фільгармонї“ в четвер дня 10. л. марця. Білети продає книгарня Наук. Тов-а ім. Шевченка (Ринок ч. 10) по оських цінах: фотелї в партері по 4 К (до ч. 156), по 3 К (до ч. 264), по 2 К (до ч. 350), по 1.50 К (до ч. 444), фотелї на II поверє по 2 К, 1.50 і 1 К, фотелї III поверха по 1 К в першім рядї, а по 60 і 40 с в дальших рядях. Льожї партерної по 12 К, мезанїнової і I. поверха по 16 К, а II пов. по 10 К. Є всяка надїя, що добірна програма та участь знаменитих сил солїстів а вкінци й пієтизм для пам'ятї великого Генїя України згромадять всю нашу українсько-руську публику. В іменї старших громадян промовить пос. Цеглинський, який нарочно прибуде на концерт з Відня, в іменї молодїжи виголосить промову відпоручник „Укр. студентского Союзу“. В концертї возьме також участь знаменитий дїрїгент „Львівского Бояна“, др. Михайло Волошин. Подїбна програма буде оголошена в понедїлок, дня 6. марця. Гостї з провінції зволять пересилати гроші на білети переказом до книгарнї ім. Шевченка.

— Укр.-руські Соколи Тарасови Шевченкови. В п'ятницю дня 11. марця уладжує львівський „Сокол“ у своїй салї святочний обхїд 49. роковин смерти Тараса Шевченка. По вступній промові відиграє сокільський театр Шевченкового „Назаря Стодолю“. Дохід з сего вечера призначено на фонд будови пам'ятника Т. Шевченка в Київї. Всім філіям львівского „Сокола“ поручає ся опровести той день в незабутню пам'ять нашого Генїя святочними сходинами в отсей спосіб: На голос сокільської сурми в п'ятницю 11. с. м. вечером мають зібратися всі члени кожної філії в хатї товариства в святочній одежі. Голова Тов-а або один з виділових виголосить відповідну промову про житє і заслуги Тараса Шевченка. Потім наступить кілька деклямацій з „Кобзаря“ а вкінци всі присутні відспївають: „Ще не вмерла Україна“ і „Марш Соколів“ і розїдуть ся спокійно домів. Нїякі забави того дня не дозволені. Окремо від тих поминків повинно кожде сокільске товариство уладити в сїм місяци святочний вечер в честь Шевченка. — Організаційна Секція „Сокола Батька“.

— Від Всч. о Влад. Гургули, сотрудн. Успенської церкви у Львові, дістаємо писмо, в яким він заявляє, що не є автором статї в „Галичанїнї“ п. з. „Воспїтателя і воспїтанїє вь духо вномъ заведенї“, як се зазначено було в ч. 38. нашої часописи.

— Вістїи з України. Дня 1. марця в помешканю Київского Українського Клубу відбули ся загальні збори членів сего товариства. Збори сї були не многолюдні — прибуло всього понад 70 членів. Причини сего по части в недбайливому відношеню самих членів, що не повідомляють канцелярію клубу про зміну своїх адрес, по части і в тому, що канцелярія не всім членам розіслала повїстки про майбутні збори. Одначе, відповідно до статуту, зазначеного числа присутних членів було досить для комплекту. Головою засїданя вибрано Ор. Левицького. По виборї нових членів (52 осіб), збори вислухали звіт про касовий стан Клубу та про діяльність старшини. Як виявилось з докладів, фінансове становище Клубу не можна вважати дуже блискучим: оборот в році 1909 був коло 7.000 карб.; а на 1. січня в касї Клубу оставалось всього 50 карб. 89 коп. Крім того Клуб має ще коло півтора тисячі несплаченого довгу. Правда, вартість власного добра Клубу (меблї, обстанова, і т. д.) майже вдвоє перевищав довг. Опріч того Клуб зібрав від приватних осіб та шляхом всяких відчислень з прибутків самого Клубу 426 р. 33 коп. на фонд будови пам'ятника Т. Шевченкови. Зї звітів окремих комісій Клубу (артистичної, лекційної та інших) виявилось, що за минулий рік в Клубі відбуло ся 24 літературних (по середах) вечїрок, на яких зроблено 35 відчитів. На тих вечїрках перебувало більш двох з половиною тисяч слухачів (членів і постїйних гостей — 1912, одноразових сторонних слухачів — 636). Таким способом пересїчно на кожду вечїрку припадало по 106 слухачів, а в ті рази, коли запрошено лекторів не київских (проф.

Еварницький, М. Лозинський), число слухачів було далеко більшим. Що до впорядкованя недїльних концертів, то артистична комісія могла подати точні відомости тільки про другу частину року-коли заведено правильне записуванє її артистичної діяльности. За сей час відбуло ся 26 літер., музично-вокальних вечїрок, з того числа — 3 камерних. Пересїчно кожда вечїрка складала ся з 8—9 точок, при чїм в уладжуваню сих концертів брало участь 98 виконавців і 30 музик, 20 декляматорів і 47 співачок та співаків. Наприкінці зборам предложено звіт ревізійної комісії, що висловила старшинам подяку за їх енергїчну працю, але зауважила, що — на її думку — діяльність Клубу моглаб розвивати ся ще лїпше, колиб хазайством Клуба кермувала не одна тільки людина, а особлива хазайська комісія. Збори голосованєм визнали бажаність заснованя такої комісії. Далї, в числї біжучих справ, порушено кілька окремих питань про деякі непорозуміння, цілком хатнього характеру. З приводу сих дрібних справ збори висловили бажанє, щоби старшина по змозі пильнувала певної дисциплїни відвідувачів Клубу. Замїсць старшин, що по статуту, повинні були вийти з ради, збори вибрали знову на старшини: др. М. Лисенка, Старицьку, Косач і Квятковського. Потім вибрано двох кандидатів на старшини і двох членів ревізійної комісії. З причини того, що загальні збори членів Клубу відбувають ся дуже рїдко і їм доводиться заразом розглядати багато справ, — збори 1. марця скінчили ся о 1 1/2 год. в ночи.

— 20.900 гостей виказує по нинїшній день спис гостей готелю „Народної Гостинниці“ у Львові. З нагоди 20-тисячного гостя управа „Народ. Гостинниці“ призначила була 50 К на ремісничо-промислому бурсу у Львові а 50 К на справленє одїжи питомцям тої бурси.

— Огонь. В Перемишлянах згорїв оводї в ночи американської млин, власність Романа гр. Потоцького. Шкода поверх 100.000 К. була обезпечена. Причина пожеару незнана.

— 3 мясниць. Останні великі вечерниці з танцями, уладжені вчера „Акад. Громадою“ в „Народнім Домі“ вдали ся зі всіх вечерків найліпше. На вечерницях гуляло 80 кілька пар, се є тільки, що на жадних руских вечерницях сих мясниць. Саля була окрашена килимами, а карпетки в видї скїряних мононок будуть мати практичну вартість для тих учасничок, що мають гроші. Завтрїшної суботи на „Рускій Бесїдї“ буде ще останній костюмово-масковий вечерок на добродїйні ціли.

— В Золочевї скїпчила ся вчера судова розправа проти ватаги Жидів з Бродів, що підробляли російські рублї і марки. Трибунал засудив Юду Глєзера на три літа тяжкої вязниці з постом що місяця, Давида Вішновїпера на 10 місяців вязниці, а інших обжалованих увільнив.

— Народна „Гостинниця у Львові“ в 1909. р. Біляно тов-а за 1909/10 рік виказує, що товариство поступило в тім році в своїм розвитку значно наперед. Сего року (1909) адміністраційного приступило 10 членів нових з 88 деклярованими удїлами а вплаченими 87 1/2 удїлами, а давні члени вплатили 1.850 К 34 с. так що стан удїлів підніс ся о квоту 3.600 К 34 сот. і виносить 24.010 К 88 с., в році 1905. 8.949 К 20 с. Фонд резервовий зріс о квоту 346 К 60 сот. і виносить 3.363 К 64 сот., (в році 1906. виносив 1.435 К 90 с.).

Протїягом 1909. року заїхало до „Народної Гостинниці“ 5.154 гостей, які заплатили за свій побут 29.775 К 76 с., з чого по відшибненю власних видатків, (в чїм містить ся уплата чиншу в квотї 10.080 К), лишило ся чистого зиску 5.266 К 07 с. З того виходить, що локаль сеї інституції є за тісний, злеж годї і те промовчати, що задля браку грошей (треба ще около 150.000 К готівки) не може товариство розвинути ся як слїд.

Надзираюча рада відбула в минулїм році 5 а дирекція 56 засїдань. На тих нарадах обговорювано справу розширеня готелю і провірювано предкладанї рахунки. Крім того стала контрольна комісія відбувала щодня засїданя і переходила позицію за позицією всіх відділів маїнуційаційних.

В 1909. році сплачено векслів 12.000 К так, що стан їх виносить по нинїшній день 60.000 К, (в році 1908. 72.000 К). Через двї рати сплачені до банку зменшив ся довг гіпотечний о 1.04700 корон.

В каварни і реставрації є на науці 4 хлопців, з того один виписує ся в році 1910. Хлопці одержують від товариства мешканє і убранє, а від реставратора харч.

Каварню і реставрацію винаймлено ще на

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

красні і дешеві продає

ІДІТЬ ТУДИ З ДОВІРЄМ ЯК ДО СВОЇХ!

основана духовенством для добра церков

„ДОСТАВА“

У ЛЬВОВІ при ул. Рускій ч. 20.
в Станїславові, ул. Смольки ч 1.

Гарні фелони, ліхтарі, свїчники і науки, чаші і монстранції, хоругви і патериці, всякі хрести (процесійні, напестольні, ручні, металеві і різьблені), кивоти і тетраподи, процесійні образи і плащенниці, евангелія, парадні дивани, дзвінки, штучні цвїти, різні образи для церков і для хат), — доставляє дзвони і нагробні хрести, по ручає добрих різьбарів для іоноставів, приймає золоченя чаш і напору риз, та виробляє сокільські і січові прапори. — — — 109(12—26

три роки за річним чиншом 16000 К, котрий правильно впливає до каси товариства. Всі склепи партерові були винаймані і дали чиншу 9.194 К 24 с. (в році 1907. 6.438 К 16 сот.), льокації виносять 23.319 К 52 (зросли проте за рік 1909. о суму 2.696 К 67 с.).

З інвентарів: готелевого, каварняного, реставраційного і центрального списано квоту 5.345 К 47 с., а за уладжене квоту 2.792 К 37 с., з дому 3.389 К 49 с., а новий інвентар і консервацію дому покрито з біжучих видатків.

Дуже було б відрадним, якби „Народна Гостинниця“ успіла в слідуєчій році придбати собі стільки членів і капіталу, щоб змогла утворити філії в Станіславові, Перемишлі, Стрию і Тернополі, та в котрій небудь з кліматичних стацій, положених на нашій землі, а захоплених чужинцями.

— Бурмистр Відня др. Люеґер живе ще завдяки заходам лікарів, які добирають всіх способів, щоби недужого удержати при житю. Хвилями стає ему легше, хвилями здає ся, що вже смерть надходить. Відживлюване хорого відбуває ся штучно, бо хорий не хоче приймати поживи.

— Особенний смак. Султан Занзибару, як подає Magasin pittoresque, любує ся в годинниках. Має він їх великанську збірку стінних і кишених ріжних виглядів, ріжної величини і ріжних системів. Кілько разів заїде до Європи, тільки разів бігає без уломи по місті, щоби ще докупити щось нового. De gustibus non est disputandum, казали справедливо Римляни, як се видно на султані.

Оповідки.

— **Костюмово-маскові вечери** устроює „Руска Захоронка“ у Львові в суботу дня 5. с. м. в комнатах „Рускої Бесіди“ на дохід власний, „Вакаційної оселі“ і „Дешевої кухні“. Окремих запрошень не розсилаємо; щоби однак увикнути евентуальних колізій, зволять маски вписати свої назвизка перед вечерницями на окрему листу, яка знаходиться у служачого „Бесіди“. Вечеркові туалети також дозволені. Буде се справді гарний вечер: молоді забавлять ся хорошо і попрацюють сегорічні мясниці, а старих просимо прийти бодай подивитись, та при смачнім буфеті з добрим людьми погуторити.

— **Перенесенє.** Кр. Рада шкільна перенесла заст. учит. Василя Левицького з гімн. в Ярославі до гімназії в Сокалі.

— **Іменованє.** Красвий виділ іменував між иншими в кр. бюрі меліораційнім інженера І. кл. Андрея Корнеллю старшим інженером.

— **Для Рогатинщини.** Вибори до повітової ради в Рогатині відбудуть ся дня 14. мая з групи більшої власности (10 членів), дня 19. мая з групи міст (5 членів), а дня 21. мая з сільських громад (11 членів).

Посмертні оповістки.

— **О. Александер Маланюк**, поч. радник Епископської Консисторії, комисар орд. шк. і делегат Орд. до ради шк. окр. в Чорткові, член повіт. ради, парох в Паушівці, чортківського деканату, ревний труженник в Винограді Христовім, щирый патріот та тихий і щедрый добродій гуманних інститутів, сиріт, громадян і шкільної молодіжи, упокоїв ся в Бозі дня 3. марця с. р. в 62. році житя а 37. р. святицтва. Похорон відбуде ся в суботу дня 5. марця. В. в. п.!

— **Стефанія Білобрам**, донька бл. п. Катерини і Йосифа Білобрам, урядника в Старім Самборі, упокоїла ся дня 28. лютого с. р. по довгій і тяжкій недужі в 22. р. житя в домі своїх родичів. В. І. п.!

Телеграми

в дня 4. марця.

Гельсінґфорс. Вчора отворено новий сойм фінляндский.

Вашинґтон. Президент Тафт підписав декрет, яким признає ся мінімальне цло між иншими державами також Австро-Угорщині.

„УКРАЇНЬСКА ХАТА“

літературно-науковий ілюстрований місячник виходять в Києві, ул. Бульварно-Кудрявська 16. і коштує 4 карб. річно.

Заступство на Галичину має: Книгарня Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

В 1910 р. „Українська Хата“ освятлювати ме можливо повно українське житє з огляду національно-культурних потреб України і містити ме: белетристику: поезії, оповіданя, повісти, малюнки, нарисы і т. и.; статі наукові; статі публіцистичні, в яких обговорювати муь ся всі пекучі справи українського житя, науки, літератури й штуки; статі літературно-критичні, з характеристикою творів і діяльности наших письменників, особливо сучасних; огляди часописий українських, російських, польських і инш. в звязку з українським рухом; огляди українського громадско-культурного житя; огляди найцікавших подій позакордонного житя.

В 1910 р. „Українська Хата“ давати ме переклади творів з чужих письменств; давати ме репродукції творів українських артистів, малюнки, вінетки, портрети письменників і діячів українських.

Редактор: П. Богацький,
Видавець: Ів. Бойко.

Оголошенє.

Звичайні загальні збори товариства „Міщанський рем. пром. Союз кредитовий, стов. зар. з обмеж. пор. у Львові, відбудуть ся дня 20. марця 1910 о год 10. рано в льокалі власнім у Львові, Ринок ч. 36. II. пов.

Порядок дневний:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
 2. Звіт Управи в діяльности товариства за р. 1909.
 3. Відчитанє звіту Кр. Союзу ревизийного.
 4. Sprawozdane комісії контрольной і уділене абсолюторії Управі і Надзираючій Раді.
 5. Зміна статута.
 6. Вибір 3-ох членів і 2-ох заступників до Надзираючої Ради.
 7. Розділ чистого зиску.
 8. Внесеня і запити членів.
- Наради товариства відбудуть ся при якій небудь скількості членів по мясли § 25. статута.

М. Макович
президент.
(2—3)

В. Бачинський
секретар.

Бюро учительське і службове

Марії Немчиновскої, Львів, площа Академічна 3

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Джістер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюване кредиту своїм членам ріжнякам обезпеченим в „Джістрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці почтової ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3.721.268—

Уділи членські К 284.195—

Позички уділені К 3.471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. марця 1910.

Найгарнійша сензация.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКИ капітана Вебба. Верх тресури. — РЕМАТЕ і БІЛЯЙ зачарований готель. — OCCY LAHORES квартал париских апапів. — 6 УЛЯНОВ співи і танці російські. — БУРМИСТР в КЛОПОТІ фарса. — ВИТОГРАФ 10 величавих новостей і т. д. і т. д.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 5.

— Ювілейне виданє „Русалки Дністрової“ з факсимілем письма, портретом і біограф. новинами до житєписи М. Шашкевича брошурованє по 1 К, а в сальоновій оправі по 1.60 К, висилає о. Застирець — Тернопіль.

— Складайте всякі неужитки як: папір, метали, фляшки, кальоші, корки, лупінки з помаранч і т. п. Відсилайте те принагідно до канцелярії „Руского Товариства Педаг.“, або до склену „Сок. Базаару“ і звертайте там при нагоді для контролі купони Р. Т. П., які видають на жадаєне склепи у Львові при закупні товарів.

ПЕТРО ІВАН СЕНЮТА

артист-маляр,

одинокий руский концес. декоратор церков, і нач. директор Тов-а для розв. рускої штуки у Львові

приймає всякі замовленя входячі

в обсяг прикрашуваня церков.

Львів, ул. Льва Сапїги 85. I. п.

112(20—20)

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—
Яворова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (що дня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:10
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дни)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личаків до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.